

Krzysztof Linde, Wydział Ekonomiczny, Uniwersytet Gdański

STUDIUM PRZYPADKU DZIAŁALNOŚCI SPOŁECZNEJ MŁODZIEŻY NA PRZYKŁADZIE STOWARZYSZENIA EVENTRE

Abstrakt

Celem artykułu jest analiza działalności społecznej młodzieży jako narzędzia wspierającego rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz kształtowania postaw przedsiębiorczości społecznej. Podstawą opracowania jest studium przypadku Stowarzyszenia Eventre, które w latach 2024–2025 zorganizowało szereg inicjatyw o charakterze edukacyjnym, społecznym i przedsiębiorczym na terenie Gdańska. W badaniu zastosowano metodę analizy dokumentów, obserwacji uczestniczącej oraz autoetnograficznej refleksji autora jako organizatora działań. Wyniki wskazują, że tego rodzaju aktywność młodzieży nie tylko rozwija kompetencje indywidualne (takich jak przywództwo, komunikacja czy zarządzanie projektami), ale także wzmacnia sieci społeczne i buduje zaufanie społeczne. Potwierdzają to teorie kapitału ludzkiego (Becker, 1964), kapitału społecznego (Putnam, 2000) i przedsiębiorczości społecznej (Austin et al., 2006). Analiza wyników w kontekście raportów OECD (2018), WEF (2020) i GEM Poland (2024) pozwala sformułować rekomendacje dotyczące dalszego wspierania aktywności młodzieży w Polsce.

Słowa kluczowe: młodzież, działalność społeczna, kapitał społeczny, kapitał ludzki, przedsiębiorczość społeczna, studium przypadku

Wprowadzenie

Aktywność społeczna młodzieży stanowi istotny element rozwoju jednostki i społeczeństwa, a jej analiza pozwala uchwycić procesy kształtowania kapitału ludzkiego i społecznego. Koncepcja kapitału ludzkiego, rozwinięta przez G. Beckera¹, wskazuje, że inwestycje w edukację, doświadczenie i kompetencje jednostki zwiększają jej produktywność i potencjał zawodowy. Z kolei teoria kapitału społecznego R. Putnama² podkreśla rolę sieci relacji, zaufania i współpracy jako fundamentu skutecznego działania zbiorowego.

W literaturze zwraca się uwagę, że młodzi ludzie angażując się w inicjatywy edukacyjne i społeczne rozwijają nie tylko własne umiejętności, lecz także przyczyniają się do budowania więzi społecznych i wzmacniania lokalnych wspólnot^{3,4}. Równocześnie raport GEM Poland

¹ G.S. Becker, *Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis, with Special Reference to Education*, University of Chicago Press, Chicago 1964.

² R.D. Putnam, *Bowling Alone. The Collapse and Revival of American Community*, Simon & Schuster, New York 2000.

³ *The Future of Education and Skills. Education 2030*, OECD Publishing, Paris 2018, https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2018/06/the-future-of-education-and-skills_5424dd26/54ac7020-en.pdf (dostęp: 20.09.2025).

⁴ *The Future of Jobs Report 2020*, World Economic Forum, Geneva 2020, https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf (dostęp: 21.09.2025).

(2024)⁵ wskazuje, że w Polsce obserwuje się rosnące zainteresowanie młodzieży działalnością przedsiębiorczą i społeczną, co czyni ten obszar szczególnie aktualnym dla badań.

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie studium przypadku Stowarzyszenia Eventre, którego działalność ukazuje, w jaki sposób aktywność młodzieży może przyczyniać się do rozwoju kapitału ludzkiego, społecznego oraz kształtowania postaw przedsiębiorczości społecznej. Artykuł łączy analizę literatury z praktycznym opisem działań i ich efektów, wskazując na znaczenie inicjatyw młodzieżowych w kontekście współczesnych wyzwań edukacyjnych i społecznych.

Artykuł opiera się na metodzie studium przypadku, która pozwala na pogłębioną analizę wybranego zjawiska w jego naturalnym kontekście. Zastosowanie tego podejścia umożliwia uchwycenie specyfiki działalności społecznej młodzieży w praktyce, a nie jedynie na poziomie uogólnień teoretycznych. Studium przypadku zostało oparte na doświadczeniach autora związanych z funkcjonowaniem i rozwojem Stowarzyszenia Eventre – organizacji młodzieżowej realizującej projekty edukacyjne, społeczne i networkingowe w Trójmieście.

Zastosowana metoda ma charakter jakościowy. Podstawowymi źródłami danych są:

- obserwacja uczestnicząca, wynikająca z roli autora jako aktywnego organizatora wydarzeń;
- analiza dokumentacji projektowej, obejmująca materiały informacyjne, raporty oraz sprawozdania z działalności Stowarzyszenia;
- refleksja autoetnograficzna, pozwalająca ukazać subiektywną perspektywę uczestnika i organizatora, osadzoną w kontekście teoretycznym.

Takie połączenie źródeł danych pozwala na uchwycenie zarówno obiektywnych rezultatów działalności (np. liczby zrealizowanych inicjatyw, liczby uczestników), jak i wymiaru jakościowego, związanego z rozwojem kapitału ludzkiego i społecznego wśród młodzieży. Analiza prowadzona jest w odniesieniu do koncepcji kapitału społecznego, kapitału ludzkiego i przedsiębiorczości społecznej, co umożliwia interpretację studium przypadku w świetle współczesnych teorii naukowych oraz raportów OECD, WEF i GEM.

⁵ *GEM Poland 2024 Report*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2024, https://www.parp.gov.pl/storage/publications/pdf/RAPORT-z-badania-GEM---Polski_WCAG-11_10_2024.pdf (dostęp: 21.09.2025).

1. Teoretyczne podstawy aktywności społecznej młodzieży

Teoria kapitału ludzkiego, rozwinięta przez G. Beckera⁶, zakłada, że inwestycje w edukację, umiejętności i doświadczenie zwiększają produktywność jednostki oraz przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego. W odniesieniu do młodzieży aktywnej społecznie można przyjąć, że uczestnictwo w projektach, wolontariacie i inicjatywach organizacyjnych stanowi formę inwestycji w kapitał ludzki. W ten sposób młodzi ludzie rozwijają umiejętności przywódcze, kompetencje miękkie i zdolności zarządcze, które są cenione zarówno w życiu zawodowym, jak i społecznym.

R. Putnam⁷ podkreśla, że kapitał społeczny opiera się na sieciach relacji, normach współdziałania i wzajemnym zaufaniu, które zwiększają efektywność działań zbiorowych. Aktywność młodzieży w organizacjach i stowarzyszeniach sprzyja powstawaniu dwóch rodzajów kapitału społecznego:

- *bonding social capital* – wzmacniającego więzi wewnątrzgrupowe;
- *bridging social capital* – tworzącego pomosty między różnymi środowiskami.

W praktyce oznacza to, że młodzieżowe inicjatywy społeczne nie tylko integrują uczestników, lecz także wspierają współpracę z instytucjami edukacyjnymi, organizacjami pozarządowymi i biznesem.

R. Ryan i E. Deci⁸ wskazują, że autonomia, poczucie kompetencji i relacyjność stanowią podstawowe potrzeby psychologiczne człowieka, które determinują jego motywację wewnętrzną. Angażowanie się młodzieży w działalność społeczną sprzyja zaspokajaniu tych potrzeb: umożliwia samodzielne podejmowanie decyzji, rozwój umiejętności oraz budowanie relacji opartych na współpracy. Teoria autodeterminacji tłumaczy, dlaczego młodzież często odczuwa satysfakcję i trwałe zaangażowanie w działania społeczne, nawet pomimo braku wymiernych korzyści materialnych.

J. Austin, H. Stevenson i J. Wei-Skillern⁹ definiują przedsiębiorczość społeczną jako proces jednoczesnego tworzenia wartości ekonomicznej i społecznej. W przypadku młodzieży przedsiębiorczość społeczna staje się przestrzenią praktycznej edukacji, w której kształtuje się zarówno świadomość społeczna, jak i kompetencje biznesowe. Tego rodzaju inicjatywy pełnią

⁶ G.S. Becker, *op. cit.*

⁷ R.D. Putnam, *op. cit.*

⁸ E.L. Deci, R.M. Ryan, *Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being*, „American Psychologist”, 2000, no. 55(1), p. 68–78, https://selfdeterminationtheory.org/SDT/documents/2000_RyanDeci_SDT.pdf (dostęp: 23.09.2025).

⁹ J. Austin, H. Stevenson, J. Wei-Skillern, *Social and commercial entrepreneurship: Same, different, or both?*, *Entrepreneurship*, „Theory and Practice”, 2006, no. 30(1), p. 1–22.

rolę pomostu między tradycyjną działalnością przedsiębiorczą a misją społeczną, ucząc młodych ludzi łączenia celów gospodarczych z odpowiedzialnością społeczną.

Opublikowany w 2018 r. raport OECD¹⁰ akcentuje konieczność wspierania u młodych ludzi krytycznego myślenia, kreatywności i umiejętności współpracy, które stają się kluczowe w szybko zmieniającym się świecie. W podobnym tonie wypowiada się Światowe Forum Ekonomiczne (WEF)¹¹, które wskazuje na rosnące znaczenie kompetencji miękkich, takich jak adaptacyjność, komunikacja i rozwiązywanie problemów, niezbędnych w gospodarce cyfrowej. GEM Poland (2024)¹² uzupełnia ten obraz, pokazując, że w Polsce młodzież coraz częściej deklaruje chęć podejmowania działań przedsiębiorczych, co stanowi potencjał rozwojowy zarówno dla jednostek, jak i całego społeczeństwa.

Podsumowanie części teoretycznej

Tło teoretyczne niniejszej pracy opiera się na integracji koncepcji kapitału ludzkiego i społecznego, teorii autodeterminacji oraz przedsiębiorczości społecznej, a także na wnioskach płynących z analiz OECD¹³, WEF¹⁴ i GEM¹⁵. Tak zarysowane ramy pozwalają osadzić studium przypadku działalności młodzieży w szerszym kontekście procesów społecznych, edukacyjnych i gospodarczych.

2. Studium przypadku Stowarzyszenia Eventre

2.1. Charakterystyka Stowarzyszenia Eventre

Stowarzyszenie Eventre jest organizacją młodzieżową powstałą w 2024 roku w Gdańsku. Jego głównym celem jest wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, samorządności i kompetencji przyszłości wśród młodych osób. Działalność opiera się na modelu edukacji rówieśniczej, zakładającym, że młodzież najlepiej uczy się od swoich rówieśników poprzez wymianę doświadczeń i współpracę. Projekty realizowane przez Eventre łączą elementy edukacyjne, społeczne i networkingowe, tworząc przestrzeń do zdobywania praktycznych umiejętności, a jednocześnie budowania relacji i kapitału społecznego.

Organizacja funkcjonuje w oparciu o statut, a jej siedziba mieści się w Gdańsku. Struktura Eventre obejmuje zarząd: prezesa, wiceprezesa oraz skarbnika; członków

¹⁰ *The Future of Education and Skills. Education 2030, op. cit.*

¹¹ *The Future of Jobs Report 2020, op. cit.*

¹² *GEM Poland 2024 Report, op. cit.*

¹³ *The Future of Education and Skills, Education 2030, op. cit.*

¹⁴ *The Future of Jobs Report 2020, op. cit.*

¹⁵ *GEM Poland 2024 Report, op. cit.*

zwyczajnych, wspierających oraz honorowych. Na dzień 8.10.2025 r. Eventre zrzesza 20 młodych ludzi. Zarząd odpowiada za koordynację projektów i kontakty z partnerami, natomiast członkowie zwyczajni angażują się w realizację wydarzeń i inicjatyw. Stowarzyszenie współpracuje również z ekspertami, mentorami i instytucjami zewnętrznymi, co wzmacnia charakter edukacyjny działań.

Eventre koncentruje się na inicjatywach odpowiadających na potrzeby młodych ludzi, które nie zawsze są zaspokajane w formalnym systemie edukacji. Szczególne znaczenie mają projekty rozwijające kompetencje miękkie, takie jak komunikacja, współpraca zespołowa czy przywództwo, a także wydarzenia wspierające przedsiębiorczość i przygotowanie do wejścia na rynek pracy.

W ramach działalności Stowarzyszenia zrealizowano szereg inicjatyw o zróżnicowanym charakterze. Do najważniejszych należą:

- Gdańskie Forum Młodych Przedsiębiorców;
- Konferencja „Nasze Sprawy 2025 – Społecznicy”.

Gdańskie Forum Młodych Przedsiębiorców Forum odbyło się 21 marca 2025 r. w Gdańskim Inkubatorze Przedsiębiorczości STARTER w Gdańsku, gromadząc około 120 uczestników – uczniów szkół podstawowych i średnich oraz studentów zainteresowanych rozwojem przedsiębiorczości. W programie znalazły się warsztaty i prelekcje prowadzone zarówno przez ekspertów, jak i młodych przedsiębiorców. Omawiano m.in. skuteczną komunikację w biznesie, modelowanie biznesowe oraz sposoby pozyskiwania dofinansowań na startupy. Forum stało się przestrzenią do wymiany doświadczeń i inspiracji – młodzież miała okazję do networkingu z praktykami, przedstawicielami instytucji wspierających biznes oraz rówieśnikami zainteresowanymi zakładaniem działalności gospodarczej. Efektem wydarzenia była integracja środowiska młodzieżowego wokół idei przedsiębiorczości oraz deklaracje organizacji kolejnych edycji o szerszym zasięgu.

Drugim istotnym przedsięwzięciem Stowarzyszenia Eventre była konferencja „Nasze Sprawy 2025 – Społecznicy”, zorganizowana 9 kwietnia 2025 r. w Europejskim Centrum Solidarności. Jej celem było inspirowanie młodzieży do działań społecznych i rozwijania kompetencji liderских. W ramach konferencji odbyły się panele tematyczne poświęcone m.in. roli samorządu uczniowskiego, skutecznemu angażowaniu społeczności, komunikacji z dorosłymi i przekładaniu inicjatyw na praktyczne działania. Wydarzenie miało charakter edukacyjny i integracyjny – młodzież mogła poznać różnorodne formy działalności społecznej i praktyczne sposoby realizacji własnych pomysłów. Ostatecznie wydarzenie zgromadziło 250 uczestników z 50 szkół z całego województwa pomorskiego.

2.2. Rola autora w strukturze Stowarzyszenia

Autor niniejszego artykułu pełni w Stowarzyszeniu Eventre funkcję Prezesa, co wiąże się z odpowiedzialnością zarówno za stronę organizacyjną, jak i merytoryczną projektów. Rola ta umożliwia nie tylko zdobywanie doświadczenia menedżerskiego i przywódczego, lecz także bezpośrednie uczestniczenie w procesie tworzenia wartości edukacyjnej i społecznej. Dzięki temu działalność w Eventre może być analizowana jako przykład praktycznej realizacji kapitału ludzkiego i społecznego oraz jako laboratorium przedsiębiorczości społecznej w działaniu.

2.3. Analiza efektów i znaczenia studium przypadku

2.3.1. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez praktyczne uczenie się

Inicjatywy takie jak Gdańskie Forum Młodych Przedsiębiorców czy konferencja „Nasze Sprawy 2025 – Społecznicy” przyczyniły się bezpośrednio do rozwijania kompetencji młodzieży uczestniczącej w wydarzeniach. Warsztaty z zakresu komunikacji biznesowej, modelowania biznesowego czy pracy zespołowej wspierały rozwój kompetencji miękkich, które OECD i WEF wskazują jako kluczowe w gospodarce przyszłości¹⁶¹⁷. Uczestnicy mieli możliwość ćwiczenia umiejętności przywódczych i kreatywności poprzez aktywne uczestnictwo w panelach, dyskusjach i pracy warsztatowej. Co więcej, młodzi organizatorzy – licealiści i studenci – zyskali doświadczenie w zarządzaniu projektem, planowaniu logistycznym i pracy w zespole, co bezpośrednio wzmacnia ich kapitał ludzki¹⁸.

2.3.2. Wzmacnianie kapitału społecznego

Oba ww. wydarzenia sprzyjały budowaniu i poszerzaniu sieci kontaktów. Forum biznesowe integrowało uczniów i studentów z praktykami biznesu, przedstawicielami instytucji i młodymi przedsiębiorcami, co odpowiada koncepcji *bridging social capital*¹⁹. Z kolei konferencja „Nasze Sprawy 2025 – Społecznicy” budowała *bonding social capital*, wzmacniając relacje między młodymi społecznikami, którzy dzielili się doświadczeniami i wzajemnie inspirowali. Networking, wymiana doświadczeń, transfer wiedzy oraz nawiązywanie trwałych relacji opartych na współpracy i zaufaniu były jednymi z głównych efektów obu inicjatyw, zgodnie z obserwacjami także z raportu *GEM Poland 2024*²⁰.

¹⁶ *The Future of Education and Skills. Education 2030, op. cit.*

¹⁷ *The Future of Jobs Report 2020, op. cit.*

¹⁸ G.S. Becker, *op. cit.*

¹⁹ R.D. Putnam, *op. cit.*

²⁰ *GEM Poland 2024 Report, op. cit.*

2.3.3. Logika przedsiębiorczości społecznej

Analizowane projekty wpisują się w ramy przedsiębiorczości społecznej, której celem jest nie tylko osiąganie korzyści ekonomicznych, lecz także generowanie wartości społecznej. Gdańskie Forum Młodych Przedsiębiorców łączyło rozwój umiejętności z realnym wsparciem młodych przedsiębiorców w pierwszych krokach na rynku, a konferencja „Nasze Sprawy 2025 – Społecznicy” miała wyraźny wymiar prospołeczny, promując aktywność obywatelską i odpowiedzialność społeczną młodych. W obu przypadkach działalność Stowarzyszenia Eventre i partnerów stanowi przykład działań, które łączą cele edukacyjne, integracyjne i rozwojowe, co wzmacnia proces kształtowania świadomego, aktywnego obywatela i przedsiębiorcy.

Wnioski ze studium przypadku

Analiza studium przypadku pokazuje, że działania młodzieżowych inicjatyw społecznych mogą jednocześnie rozwijać kapitał ludzki, budować kapitał społeczny i wpisywać się w logikę przedsiębiorczości społecznej. Rezultaty omawianych wydarzeń potwierdzają, że tego typu aktywność nie ogranicza się do efektów jednostkowych, lecz generuje szerszą wartość dla społeczności lokalnej. Kluczowe znaczenie ma tu nie tylko poszerzanie sieci kontaktów, lecz także transfer wiedzy i kompetencji między uczestnikami – zarówno w wymiarze praktycznych umiejętności, jak i doświadczeń społecznych. Wyniki te korespondują z wcześniejszymi badaniami OECD (2018)²¹, WEF (2020)²² oraz GEM (2024)²³, podkreślając znaczenie praktycznych doświadczeń i sieciowania jako narzędzi wzmacniających potencjał młodego pokolenia.

Analiza studium przypadku działalności Stowarzyszenia Eventre wpisuje się w szerszy kontekst badań nad kapitałem ludzkim, społecznym i przedsiębiorczością społeczną.

Wyniki pokazują, że uczestnictwo młodzieży w inicjatywach społecznych przyczynia się do wzrostu kompetencji miękkich, takich jak komunikacja, współpraca i kreatywność. Jest to zgodne z koncepcją G. Beckera²⁴, według której rozwój umiejętności i doświadczenia zwiększa produktywność jednostek. W przypadku młodzieży aktywnej w projektach

²¹ *The Future of Education and Skills. Education 2030, op. cit.*

²² *The Future of Jobs Report 2020, op. cit.*

²³ *GEM Poland 2024 Report, op. cit.*

²⁴ G.S. Becker, *op. cit.*

edukacyjnych i networkingowych można mówić o bezpośredniej inwestycji w kapitał ludzki, która przekłada się na lepsze przygotowanie do wyzwań rynku pracy.

Z perspektywy kapitału społecznego²⁵ inicjatywy Stowarzyszenia Eventre sprzyjają zarówno integracji wewnątrzgrupowej (*bonding*), jak i budowaniu pomostów (*bridging*) między różnymi środowiskami – uczniami, studentami, przedsiębiorcami czy przedstawicielami organizacji pozarządowych. Takie działania zwiększają zasoby zaufania i współpracy w lokalnych społecznościach, co ma znaczenie dla ich długofalowego rozwoju.

Teoria autodeterminacji R. Ryana i E. Deciego²⁶ pozwala dodatkowo zrozumieć, dlaczego młodzież angażuje się w działalność społeczną mimo ograniczonych korzyści materialnych. Możliwość autonomicznego działania, rozwijania kompetencji i budowania relacji społecznych sprawia, że aktywność ta staje się źródłem trwałej motywacji wewnętrznej. Wyniki studium przypadku wskazują, że młodzi ludzie, którzy realizują projekty w ramach Stowarzyszenia Eventre, odczuwają większą satysfakcję z uczestnictwa i chętniej podejmują kolejne inicjatywy.

Wnioski z analizy są także spójne z podejściem J. Austina, H. Stevensona i J. Wei-Skillern²⁷, którzy definiują przedsiębiorczość społeczną jako proces generowania wartości zarówno ekonomicznej, jak i społecznej. Projekty Stowarzyszenia Eventre łączą elementy edukacji z misją społeczną, tworząc przestrzeń, w której młodzież uczy się przedsiębiorczości poprzez praktyczne działanie i jednocześnie realizuje cele wspólnotowe.

Z kolei raporty międzynarodowe potwierdzają znaczenie takich inicjatyw w kontekście przyszłości rynku pracy. OECD (2018)²⁸ oraz WEF (2020)²⁹ podkreślają wagę rozwijania kompetencji miękkich, a GEM Poland (2024)³⁰ wskazuje na rosnące zainteresowanie młodych Polaków przedsiębiorczością. Studium przypadku Stowarzyszenia Eventre potwierdza te tendencje, ukazując, że odpowiednie środowisko wsparcia umożliwia młodzieży rozwój zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i społecznym.

Podsumowując, uzyskane wyniki są zgodne z ustaleniami literatury międzynarodowej, ale jednocześnie wzbogacają ją o lokalny kontekst. Pokazują, że działalność młodzieżowych organizacji w Polsce może pełnić funkcję kluczowego mechanizmu wspierania kapitału ludzkiego i społecznego, a także kształtowania postaw przedsiębiorczości społecznej.

²⁵ R.D. Putnam, *op. cit.*

²⁶ E.L. Deci, R.M. Ryan, *op. cit.*, p. 68–78.

²⁷ J. Austin, H. Stevenson, J. Wei-Skillern, *op. cit.*, p. 1–22.

²⁸ *The Future of Education and Skills. Education 2030, op. cit.*

²⁹ *The Future of Jobs Report 2020, op. cit.*

³⁰ *GEM Poland 2024 Report, op. cit.*

Wnioski i podsumowanie

Przeprowadzone studium przypadku potwierdza, że inicjatywy młodzieżowe, takie jak Gdańskie Forum Młodych Przedsiębiorców i konferencja „Nasze Sprawy 2025 – Społecznicy”, odgrywają istotną rolę w procesie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego młodych osób. Wydarzenia te wspierają kształtowanie kompetencji miękkich, sprzyjają budowaniu sieci kontaktów oraz wzmacniają poczucie odpowiedzialności społecznej i obywatelskiej. Tym samym stanowią przykład działań, które mogą wypełniać luki systemowe w obszarze edukacji formalnej, odpowiadając na rosnące potrzeby młodego pokolenia.

Wyniki analizy wskazują, że kluczowe znaczenie ma zapewnienie młodzieży przestrzeni do praktycznego uczenia się poprzez działanie, współpracę i wymianę doświadczeń. Tego typu inicjatywy wzmacniają motywację wewnętrzną, zgodnie z założeniami teorii autodeterminacji³¹, a także odpowiadają na wyzwania rynku pracy, podkreślane w raportach OECD (2018)³² i WEF (2020)³³.

Na podstawie przedstawionych wyników sformułować można następujące rekomendacje:

- rozwój programów mentoringowych i partnerskich – umożliwiających młodzieży kontakt z praktykami biznesu, ekspertami i liderami społecznymi, co sprzyja transferowi wiedzy i inspiracji;
- wsparcie instytucjonalne dla organizacji młodzieżowych – w postaci finansowania, doradztwa oraz dostępu do infrastruktury, aby mogły skutecznie realizować inicjatywy rozwijające kompetencje i przedsiębiorczość;
- integracja edukacji formalnej z nieformalną – włączenie elementów projektów społecznych i przedsiębiorczych do programów szkolnych, co pozwoli lepiej przygotować uczniów do wyzwań współczesnego rynku pracy;
- promocja przedsiębiorczości społecznej wśród młodzieży – jako modelu działania, który łączy rozwój indywidualny z tworzeniem wartości dla społeczności lokalnych.

Podsumowując, analizowane przypadki pokazują, że młodzieżowe inicjatywy społeczne nie są jedynie formą dodatkowej aktywności, lecz stanowią ważne narzędzie wspierania rozwoju kompetencji przyszłości. Ich dalsze wzmacnianie i systemowe wsparcie mogą

³¹ E.L. Deci, R.M. Ryan, *op. cit.*, p. 68–78.

³² *The Future of Education and Skills. Education 2030, op. cit.*

³³ *The Future of Jobs Report 2020, op. cit.*

przyczynić się do zwiększenia kapitału ludzkiego i społecznego młodego pokolenia, a w dłuższej perspektywie – do budowania innowacyjnej i odpowiedzialnej gospodarki.

Bibliografia

1. Austin J., Stevenson H., Wei-Skillern J., *Social and commercial entrepreneurship: Same, different, or both?*, „Entrepreneurship Theory and Practice”, 2006, no. 30(1), p. 1–22.
2. Becker G.S., *Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis, with Special Reference to Education*, University of Chicago Press, Chicago 1964.
3. Deci E.L., Ryan R.M., *Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being*, „American Psychologist”, 2000, no. 55(1), https://selfdeterminationtheory.org/SDT/documents/2000_RyanDeci_SDT.pdf.
4. *GEM Poland 2024 Report*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2024, https://www.parp.gov.pl/storage/publications/pdf/RAPORT-z-badania-GEM---Polski_WCAG-11_10_2024.pdf.
5. Putnam R.D., *Bowling Alone. The Collapse and Revival of American Community*, Simon & Schuster, New York 2000.
6. *The Future of Education and Skills. Education 2030*, OECD Publishing, Paris 2018. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2018/06/the-future-of-education-and-skills_5424dd26/54ac7020-en.pdf.
7. *The Future of Jobs Report 2020*, World Economic Forum, Geneva 2020, https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf.